

Kyra Kasel en Hans de Leeuw:
"Ondernemers ervaren de impact van het fonds van nabij. Dat zorgt voor betrokkenheid en draagvlak."

TIEN JAAR ONDERNEMERSFONDS UTRECHT

STILLE KRACHT ACHTER STEDELIJKE ECONOMIE

Het Ondernemersfonds Utrecht viert in 2022 het tienjarig bestaan. In die periode is het fonds uitgegroeid tot een vaste waarde en een voorbeeld voor vergelijkbare initiatieven. Het Ondernemersfonds levert een substantiële bijdrage aan het Utrechtse vestigingsklimaat. Niet alleen via honderden projecten, ook door het versterken van verbindingen in de stad.

Op verzoek van een aantal ondernemerscollectieven werd in 2012 Ondernemersfonds Utrecht in het leven geroepen. Door een opslag op de OZB niet-woningen (kantoren, bedrijfspanden, winkels en horeca maar ook ziekenhuizen en sportkantines) wordt sindsdien een jaarlijks budget gevormd. Dat komt ten goede aan eigenaren en gebruikers van deze objecten. Daartoe is de gemeente verdeeld in zeventig trekkingsgebieden. Ondernemers kunnen 'hun' deel van het budget gebruiken voor initiatieven die de lokale economie en het vestigingsklimaat versterken.

PRAGMATISCH EN EFFECTIEF

Hans de Leeuw is acht jaar voorzitter van het Ondernemersfonds Utrecht. "Aanvankelijk was er enige scepsis, gezien de extra kosten. Maar al snel werd de meerwaarde duidelijk. De systematiek

van het fonds blijkt een pragmatisch, effectief middel om de directe omgeving leefbaarder, veiliger en duurzamer te maken."

ZEVENTIG KEER MAATWERK

Het Ondernemersfonds verzorgt ook de administratieve afhandeling van projecten. "Best een klus, maar het zwaartepunt ligt bij onze netwerkrol: relatiebeheer en stakeholdermanagement," zegt fondsmanager Kyra Kasel. Met de trekkingsgebieden is intensief contact. "Dat betekent zeventig keer maatwerk want de gebieden zijn divers: van kantoorlocaties tot winkelcentra, van binnenstad tot het Utrecht Science Park. Aanspreekpunt is meestal een ondernemersvereniging of informeel samenwerkingsverband." Door het verschil in grootte varieert ook het budget. "Bij de meeste winkelgebieden

is met een aantal vaste bestedingen zoals feestverlichting en consumentenacties rondom bijvoorbeeld Sinterklaas of Moederdag het beschikbare bedrag wel op. Grote gebieden als het Utrecht Science Park of Lage Weide kunnen er een heuse werkstichting mee financieren."

ONBEPAALE TIJD

Rode draad bij de aanvragen bleef vrijwel onveranderd. "Belangrijkste thema's zijn nog altijd schoon, heel en veilig. Wel zijn projecten steeds professioneler geworden. Ging het eerder om één evenement, nu hebben sommige gebieden een complete evenementenkalender." Voor een planmatige aanpak is het belangrijk dat de Utrechtse gemeenteraad in 2019 besloot het Ondernemersfonds voor onbepaalde tijd te verlengen. "Hierdoor kunnen trekkingsgebieden meerjarige verplichtingen aangaan."

In een aantal gevallen werken gebieden samen. “Goed voorbeeld is de camerabeveiliging en surveillance die tien gebieden gezamenlijk inkopen. Lage Weide en De Wetering trekken samen op met deelmobiliteit, vijf gebieden rond het stationsgebied doen hetzelfde bij duurzaamheid.”

NIET IN STEEN

De onderverdeling in trekkingsgebieden is niet in steen gehouwen. “Een stad ontwikkelt zich immers. Kijk naar de groei van Leidsche Rijn,” aldus De Leeuw. Toch waren maar beperkte aanpassingen nodig. “Heel Kanaleneiland was aanvankelijk één trekkingsgebied. Dit stadsdeel is echter zo divers dat het lastig bleek voor aanvragen een grote gemene deler te vinden. Kanaleneiland is daarom opgedeeld in drie gebieden. De betrokkenheid is groter, het aantal aanvragen neemt toe.”

VERTROUWDE CRITERIA

Trekkingsgebieden zijn inmiddels vertrouwd met de criteria voor een aanvraag. “Verder is het team van het Ondernemersfonds vaak nauw betrokken bij de voorbereiding ervan. Zij denken mee en sturen waar nodig vooraf bij. Daarom is het aantal aanvragen dat door het bestuur werd afgewezen op de vingers van één hand te tellen. In goed overleg is telkens een alternatief gevonden.”

VISIE MET PIJLERS

In 2021 kwam voor een recordbedrag van bijna 9 miljoen euro aan aanvragen binnen. Kasel: “Deels omdat door corona

veel initiatieven al op de plank lagen. Alle 519 aanvragen zijn gehonoreerd en ook daadwerkelijk uitgevoerd.”

Opvalt dat voor sommige gebieden meer plannen binnenkomen dan er budget is. “In feite is dat een mooie ontwikkeling. Ondernemers in een gebied worden zo gedwongen met elkaar keuzes te maken. We zien dat er dan een visie met (bestedings-)pijlers ontstaat.”

VOORBEELDFUNCTIE

Het onderstreept dat het Ondernemersfonds een vaste waarde is in de stad. Landelijk heeft Utrecht zelfs een voorbeeldfunctie. “We zijn verreweg het grootste fonds,” weet De Leeuw. “In de andere gemeenten uit de top-3 – Leiden en Groningen – ligt het budget rond de 2 miljoen euro. Ook de fijnmazige opzet draagt bij aan het succes. Het grote aantal trekkingsgebieden zorgt ervoor dat projecten dicht bij de individuele ondernemers staan. Zij ervaren de impact van het fonds van nabij. Dat zorgt voor betrokkenheid en draagvlak.”

VERBINDINGEN FACILITEREN

Het Ondernemersfonds is alert op mogelijke kruisbestuiving. “Projecten in het ene gebied kunnen relevant zijn voor andere delen van de stad,” zegt Kasel. “Ook krijgen we regelmatig het verzoek om ervaringen uit te wisselen met aangrenzende gebieden. Die verbinding faciliteren wij; datzelfde geldt voor thematische bijeenkomsten als daar behoefte aan is.”

10 MILJOEN

In het jubileumjaar 2022 ligt het Ondernemersfonds opnieuw op recordkoers. “Tot en met het derde kwartaal kwamen al 425 aanvragen binnen ter waarde van 8,2 miljoen euro. Hoe gaaf zou het zijn als we de 10 miljoen halen? Wel zijn er af en toe signalen dat personeelstekorten en kostenstijgingen voor enige vertraging kunnen zorgen.”

REFLECTIE EN AMBITIE

Een jubileum is een goed moment voor zowel reflectie als nieuwe ambities. De Leeuw neemt de handschoen graag op. “We zijn erin geslaagd de projectenstroom op gang te brengen en de governance is goed geborgd. Activatie blijft uiteraard belangrijk; ideeën en aanvragen zijn van harte welkom. Verder is er een duidelijke trend van ad hoc-initiatieven naar een meer beleidsmatige aanpak. Daarbij ondersteunen wij graag, net als bij de connectie tussen gebieden en ondernemers.”

LACUNE

De Leeuw ziet ruimte voor een aanvullende verbinding. “De gemeente heeft behoefte aan meer contact met ondernemers om haar beleid te toetsen. Instellingen als Kamer van Koophandel, VNO-NCW en MKB-Nederland hebben daarbij minder impact dan vroeger. Er is dus een lacune.”

Het Ondernemersfonds kan mogelijk een rol spelen. “Wij hebben een hechte band met veel Utrechtse netwerken en ondernemingen. Dat maakt het fonds tot een logische schakel met de gemeente als het gaat om informeren en attenderen.” Maar alleen als de achterban dat wil, benadrukt Kasel. “Ook in dit geval staat de bottom-up-benadering voorop. Het fonds is er voor ondernemers in de trekkingsgebieden. Zij bepalen waar wij onze inzet op richten.”

13

Flowerpot XL in het trekkingsgebied Hooch, Boulandt.

TROTS OP IMPACT

Als Kyra Kasel door Utrecht fietst, ziet zij continu zaken die door het Ondernemersfonds mogelijk zijn gemaakt. Van hangende baskets en feestverlichting tot camera's en straatmeubilair. “Noem het beroepsdeformatie,” lacht ze. Ondernemers in het betreffende gebied kennen de impact van het fonds, anderen ontgaat die vaak. “Daarom noem ik ons wel een stille kracht. Het Ondernemersfonds heeft de afgelopen tien jaar een substantiële bijdrage geleverd aan de uitstraling en veiligheid van de openbare ruimte in de stad. Daar mogen alle betrokkenen trots op zijn.”